

Varför gör vi en arkeologisk undersökning?

Text: Annika Knarrström

I många år har platsen för den arkeologiska undersökningen i kvarteret Sankt Mikael varit en parkeringsplats. Nu ska det byggas ett hus med flera lägenheter. Huset ska också ha garage i källaren, så man måste gräva sig djupt ner under mark för att få plats med det. Under markytan finns det kvar olika spår efter att människor bott på platsen. Innan huset med garaget byggs, undersöker arkeologerna alla sådana spår och samlar in de föremål som också ligger kvar.

Lund har funnits i mer än tusen år. Människor har byggt vägar och olika hus i staden i alla tider. Det äldsta huset i staden, som fortfarande finns kvar, är Krognoshuset vid Mårtenstorget. Det är ungefär 700 år gammalt. Men de flesta hus som har funnits i staden har rivits eller byggts om. Ofta har man inte varit så noga med att ta bort allt av de gamla husen, utan lämnat kvar tegelstenar, träbitar, spikar och stenar. Dessutom har man inte alltid städad ordentligt, utan det ligger kvar sådant som varit skräp. Det kan till exempel vara bitar av trasiga krukor och fat, knappar och krokiga knivar. Det kan också vara sådant, som folk har råkat tappa, såsom ett fint smycke eller mynt. Allt sådant kan ligga kvar under markytan och vänta på att bli hittat. Det kan dessutom handla om människorna själva, eftersom arkeologerna ibland undersöker gamla gravar, där skeletten ligger kvar.

Bildtext: Här pågår en arkeologisk undersökning, vid Stora Algatan i Lund. Det är många arkeologer som arbetar med olika saker. En del gräver, andra skriver en berättelse om hur något såg ut och vad det kan ha varit. De stora stenarna på rad är botten av en mur, som byggdes för 800 år sedan.

Genom att jämföra med gamla kartor och nedskrivna berättelser kan man ta reda på hur det har sett ut i staden, i alla fall under de senaste 300 åren. Men längre tillbaka i tiden gjorde man inte kartor. Man skrev inte heller om precis allt som fanns och allt som hände i staden. Många av de berättelserna har dessutom kommit bort eller förstörts. Man kan ändå ta reda på mycket om hur man levde förr i tiden, genom att man undersöker det där som finns kvar under markytan. Det gör man genom en arkeologisk undersökning.

Ordet arkeologi kommer av grekiskans **arkhaios** som betyder gammal och **logia** som betyder lära. Arkeologi betyder alltså läran om det gamla.

Arkeologiska undersökningar går ut på att gräva i den jord som ligger kvar sedan förr i tiden eller ta bort gamla murar sten för sten. Arkeologen lägger noga märke till allt som kan bli till att förstå vad jorden har använts till. Har man odlat något här, är det en gammal trädgård? Eller verkar man ha slängt ut en massa skräp just här, är det en sophög? Om det är en gammal grundmur till ett hus kan man fundera på om det är från en vägg i husets utsida eller om det är en mellanvägg. Ser det ut att vara ett fint hus som har legat här eller ett skrutthus? Vem kan ha bott i det i så fall?

Bildtext: Arkeologen håller på att gräva fram ett lager med träkol. Träkolet kommer från trä som man har eldat. Här har det varit en eldstad, där man har lagat mat.

Arkeologerna skriver ner alla observationer, fotograferar, ritar av hur det ser ut och samlar in fynd. Efter undersökningen skriver arkeologerna rapporter, där alla fakta presenteras. Det är också viktigt att arkeologerna jämför med andra undersökningar och historiska berättelser.

Genom att undersöka och dokumentera de arkeologiska spåren upptäcker vi nya sidor av vår historia. Att veta vad som har hänt och hur det var förr i tiden hjälper oss att förstå hur världen är idag och vad världen kan bli i framtiden.

Har du varit på någon arkeologisk undersökning? Vad fick du se då?

Vad tycker du är det finaste som en arkeolog kan hitta? Varför tycker du det?